

L'ex-president de Sud-àfrica, Nelson Mandela, saluda els seus admiradors durant un acte, el juny de l'any passat.

Sud-àfrica, vint anys després

JOHANNESBURG ■ Joan Canela

L'11 de febrer farà just vint anys que tota la premsa mundial s'amuntegava a les portes de la presó de Victor Versten per captar el moment en què Nelson Mandela, el pres polític més famós del món, recuperava la llibertat. Era el principi de la fi d'un dels conflictes més punyents i complexos del planeta i una esperança enorme per a la majoria negra de Sud-àfrica que volia millores democràtiques i socials. Una esperança que no va poder ser truncada per la llarga i tensa transició política i que culminà, quatre anys després, amb l'arribada de Mandela a la presidència del país.

Però les desconfiances suscitées entre la majoria negra i la minoria blanca per tres segles de colonialisme i un d'*apartheid* no han estat esbor-

rades amb aquestes dues dècades. D'una banda, "una majoria de la població no ha vist com la democràcia significava una millora efectiva de la seva qualitat de vida", escrivia no fa gaire Allister Sparks, un dels periodistes més respectats del país. D'altra, entre les comunitats blanques hi ha un sentiment generalitzat que cada vegada és més difícil de viure a Sud-àfrica a causa de l'alta criminalitat i les polítiques d'afirmació positiva a favor de la població negra.

A més, els darrers disset anys de fort creixement econòmic no han servit per a reduir la desocupació i millorar les condicions de vida de la gent més pobre —dos terços dels sud-africans— i ara el país, que enguany ha passat a ser el més desigual del món segons l'índex Gini, es troba afec-

tat per la crisi econòmica mundial. Aquest malestar social es va plasmar l'any passat amb desenes de revoltes als barris més pobres que demanaven serveis bàsics i control de la corrupció. "Sud-àfrica és una bomba de rellotgeria", advertia abans d'aquests esclats Zwelinzima Vavi, secretari general del poderós sindicat Cosatu.

Molts analistes confien que la celebració del Mundial de futbol al juny serveixi per fer tornar l'esperança perduda. "Ens calen iniciatives que ens facin mantenir el sentiment", resumia l'arquebisbe anglicà i premi Nobel de la pau Desmond Tutu. Però també és obvi que sense una política social més efectiva aquesta esperança tornarà a diluir-se de nou en una quotidianitat que, per a una majoria, és molt dura.

PEQUÍN ■ Iris Mir

Boicot al Tibet. “Sota cap pretext ni cap forma.” Aquesta rotunditat ha fet servir el govern xinès a l’hora d’oposar-se a la voluntat del president dels Estats Units, Barack Obama, de reunir-se pròximament amb el líder religiós tibetà, el dalai-lama. Tot i que la reunió tindrà lloc fora de les seves fronteres i que implicarà els interessos d’un govern que no és el seu, la Xina no admet que els altres països sentin simpatia cap a individus o ideologies que rebutja i, en alguns casos, condemna. El politburó promou la censura a casa i, acostumat a l’harmonia, converteix la dissonància en una ofensa. El dalai-lama, premi Nobel de la pau, líder religiós i conferenciant en universitats d’arreu del món, constitueix ja per si un perfil que el fa susceptible d’entrevistar-se amb líders polítics. En qüestions de sobirania, Pequín té la pell prima i, tot i que Washington reconeix el Tibet com a part del territori xinès, sol veure com una ingerència en els seus afers interns qualsevol acció o comentari que insinui una actitud diferent de la posició oficial del govern. Quan Obama va visitar el seu homòleg xinès, Hu Jintao, ja va deixar clares les seves intencions de trobar-se amb el dalai-lama a la vegada que els líders dels Estats Units i la Xina asseguraven que tant la primera economia del món com la tercera, respectivament, serien les protagonistes del segle XXI. Els Estats Units semblen no donar importància al desacord en qüestions com aquestes i confien que l’acord en qüestions més globals són el pilar que sustenta les seves bones relacions. Per contra, la Xina imposa a la comunitat internacional el jòquer de les represàlies, ni que siguin temporals, per tal de

EL TEMPS
El dalai-lama demana l’autonomia del Tibet.

demonstrar que anar de bracet amb la Xina vol dir parlar en els mateixos termes. La terminologia i les implicacions que té és un dels motius que dificulten la resolució de la qüestió del Tibet. La setmana passada la premsa estatal qualificava les peticions del dalaia-lama sobre la regió autònoma de “poc realistes”, amb motiu de la novena ronda de converses, celebrades des del 2002, entre els enviats especials del dalai-lama i la delegació del govern xinès designada amb aquest fi. Aquest acostament és vist pel govern central com la “concessió al dalai-lama d’una oportunitat per a corregir els seus errors”. És a dir, que redreci els seus arguments per facilitar el consens sobre l’estatus del territori tibetà per tal que la Xina no hi vegi afectada la seva sobirania i, que al seu torn, el dalai-lama pugui abandonar l’exili. I així, sota el vel del diàleg, que el líder religiós claudiqui.

LONDRES ■ Victòria Jiménez

De sobte, David Cameron. Una cosa ben estranya va succeir la setmana passada als Alps suïssos, a Davos –la ciutat més elevada d’Europa i capital nevada del Fòrum Econòmic Mundial. Quan Alistair Darling, ministre britànic d’Economia, va estrènyer a 1.560 metres d’altitud la mà del líder de l’oposició, David Cameron, els dos enemics polítics van intercanviar-se molt més que aquells somriures tibats de costum. En efecte, tan sols quatre mesos abans d’enfrontar-se a la guillotina electoral, un 2% del suport que tenia fins ara el partit Tory va fluir com per art de meravella cap al desconcertat bàndol laborista. La reacció de la massa votant del Regne Unit té una explicació plausible, és cert. Darling ha condemnat Londres a convertir-se en el centre financer més car del planeta, i les classes mitges i treballadores britàniques s’han fos de joia en saber el nou règim fiscal –a partir de l’abril– dels banquers: per no avorrir les lectures i lectors amb percentatges, els impostos mitjans a pagar a la franja alta, la de les pagues extra del milió, supera els 570.00 euros. Allò més difícil de comprendre, tanmateix, és el traspàs de discursos. En arribar a Londres, Darling s’ha

EL TEMPS
El líder dels conservadors britànics, David Cameron.

tornat euroescèptic com els antics conservadors: “El Regne Unit no aportarà cap ajuda –ha declarat– en el cas que l’euro perda pes arran d’una possible fallida de [la hisenda pública de] Grècia”. Sorprenentment per a l’empresariat corporatiu, mentre tant, Cameron no únicament va defensar la duresa del tractament al sector financer, sinó l’increment dels impostos en l’activitat borsària especulativa. Encara un altre esdeveniment ha forçat Cameron a ocupar una posició més laborista. A Irlanda del Nord, republicans i unionistes tracen dolorosament aquests dies la seua signatura perquè el govern autònom reba el control sobre les forces de seguretat. Lentament, xipollejant entre dècades de violència sanguinària i injustícia, Sinn Féin i DUP passen les nits en vetlla per coordinar posicions. Els protestants del DUP són, aparentment, els que més dissensió interna viuen, amb un 39% de parlamentaris que es neguen al pacte. Però la revelació que el DUP va tenir reunions amb el Partit Conservador per fusionar-s’hi, ha deixat la pilota directament damunt la teulada de David Cameron: sabrà negociar perquè cedesquen com Brown –a roda de Tony Blair– ho fa amb la comunitat catòlica? Sense previ avís, Cameron ha d’exercir d’home d’estat. I se n’haurà de sortir, o enfonsarà les seues esperances d’entrar a Downing Street.